

**Приватний вищий навчальний заклад
«Буковинський університет»
Факультет інформаційних технологій та економіки
Кафедра обліку і фінансів**

СХВАЛЕНО
на засіданні науково-методичної ради
факультету
протокол № 1 від 26 серпня 2025р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан факультету інформаційних
технологій та економіки
_____/Тетяна ШТЕРМА/
«__» _____ 2025 р.

**СИЛАБУС
обов'язкової навчальної дисципліни
«Податкова система»**

Освітньо-професійна програма:	<u>Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок</u>
Спеціальність:	<u>072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»</u> <u>D2 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»</u>
Галузь знань:	<u>07 «Управління та адміністрування»</u> <u>D «Бізнес, адміністрування та право»</u>
Рівень вищої освіти:	<u>перший (бакалаврський)</u>
Факультет:	<u>Інформаційних технологій та економіки</u>
Мова навчання:	<u>українська</u>
Розробник:	<u>Швабу Юліяна Іллівна, кандидат економічних наук, доцент кафедри обліку і фінансів</u>
Профайл викладача	<u>https://bukuniver.edu.ua/university/faculties-and-departments/ite-faculty/department-of-accounting-and-finance/#</u>
E-mail:	<u>Svabu.iulia@gmail.com</u>
Консультації	четвер з 10.00 до 16.00

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни).

Дисципліна «Податкова система» сприяє отриманню здобувачами знань і практичних навичок з адміністрування податків та складання податкової звітності, які необхідні сучасним спеціалістам для здійснення управління у сфері оподаткування. Оволодіння знаннями курсу сприяє кращому розумінню функціональних аспектів діяльності податкових органів та мотивів поведінки платників податків, набуттю досвіду та усвідомленню основних методів оподаткування.

Дисципліна «Податкова система» є складовою навчального плану, він є нормативним і базовим для підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, побудована відповідно до вимог Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (ECTS) і містить 4 кредитів. Форма підсумкового контролю – іспит.

2. Мета та завдання вивчення дисципліни

Метою вивчення дисципліни «Податкова система» є вивчення фінансових відносин, пов'язаних з примусовим відчуженням і перерозподілом частини вартості національного продукту з метою формування загальнодержавного фонду грошових ресурсів, а також підготовка кваліфікованих спеціалістів у даній галузі, формування у здобувачів теоретичних і практичних знань про категорії, поняття, механізми, що забезпечують розвиток податкової системи України.

Завдання дисципліни полягає у засвоєнні теоретичних та організаційних основ податкової системи та податкової політики, методики розрахунків, порядку сплати прямих і непрямих податків юридичними та фізичними особами, альтернативних систем оподаткування, діяльності податкових органів.

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Податкова система» є економічні відносини з приводу перерозподілу валового внутрішнього продукту і національного доходу для створення загальнодержавного централізованого фонду грошових коштів.

Основні знання та вміння, яких набуває студент після опанування цієї дисципліни **знати:**

- характеристика основних елементів системи правового механізму податків і зборів;
- особливості нарахування та обчислення податків, зборів;
- визначення суми податкових зобов'язань та порядок їх сплати до бюджету;
- порядок складання та подання податкової звітності.

вміти:

- теоретично обґрунтовувати практику функціонування податкового механізму при нарахуванні та сплаті обов'язкових платежів;
- визначати платників податків, об'єкти та базу оподаткування, застосовувати ставки та податкові пільги;
- здійснювати обчислення кожного виду податку (збору), що підлягає перерахуванню до бюджету;
- самостійно застосовувати положення податкового законодавства у вирішенні практичних завдань.

3. Пререквізити

Вивчення дисципліни «Податкова система» ґрунтується на знаннях освітніх компонентів «Фінанси», «Економічна теорія», «Мікроекономіка», «Бухгалтерський облік».

4. Компетентності та результати навчання

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в ході професійної діяльності у галузі фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку, або у процесі навчання, що передбачає застосування окремих методів і положень

фінансової науки та характеризується невизначеністю умов і необхідністю врахування комплексу вимог здійснення професійної та навчальної діяльності.

Зміст навчальної дисципліни направлений на формування таких компетентностей, визначених стандартом вищої освіти зі спеціальності:

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК05. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.

ЗК07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК11. Здатність спілкуватися з представниками інших професій груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК15. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів не доброчесності.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)

СК02. Розуміння особливостей функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.

СК03. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

СК05. Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку.

СК06. Здатність застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення для отримання та обробки даних у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

СК07. Здатність складати та аналізувати фінансову звітність.

СК08. Здатність виконувати контрольні функції у сфері фінансів, банківської справи страхування та фондового ринку.

СК10. Здатність визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення.

СК12. Здатність до формування та вдосконалення механізму фінансового забезпечення функціонування та розвитку суб'єктів підприємницької діяльності.

Програмні результати навчання (ПР)

Отримані знання з навчальної дисципліни стануть складовими наступних програмних результатів навчання:

ПР02. Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем.

ПР04. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування.

ПР05. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

ПР07. Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

ПР08. Застосовувати спеціалізовані інформаційні системи, сучасні фінансові технології та програмні продукти.

ПР09. Формувати і аналізувати фінансову звітність та правильно інтерпретувати отриману інформацію.

ПР11. Володіти методичним інструментарієм здійснення контрольних функцій у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

ПР14. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.

ПР24. Здатність ідентифікувати, аналізувати та запобігати корупційним ризикам у професійній діяльності.

ПР25. Формувати та вдосконалювати механізм фінансового забезпечення для функціонування та розвитку суб'єктів підприємницької діяльності.

5. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Тема 1. Сутність і види податків.

Тема 2. Організація податкової системи.

Тема 3. Податкова політика в системі державного регулювання економіки.

Тема 4. Ухилення від податків і перекладання податків.

Тема 5. Державна податкова служба України.

Тема 6. Облік платників податків і податкових надходжень.

Змістовий модуль 2.

Тема 7. Мито.

Тема 8. Акцизний податок.

Тема 9. Податок на додану вартість.

Тема 10. Податок на прибуток підприємств.

Тема 11. Податок на доходи фізичних осіб.

Тема 12. Місцеві та інші податки і збори.

6. Методи навчання. Система контролю та оцінювання результатів навчання.

Способи організації пізнавальної діяльності студентів, спрямовані на засвоєння знань, формування умінь і навичок, що базуються на основі груп **методів навчання**:

- теоретичні методи;
- практичні методи;
- інтерактивні методи;
- методи самостійної роботи.

Система контролю поєднує сукупність методів і форм оцінювання результатів навчальної діяльності здобувачів освіти.

Методи оцінювання:

- усне опитування - (0-2 бали);
- письмове опитування - (0-2 бали);
- тестування; (0-2 бали);
- презентація результатів виконаних завдань, доповіді; (0-5 балів);
- аналітичні звіти; (0-5 балів);
- розв'язування практичних ситуацій; (0-2 бали);
- отриманий сертифікат з неформального, інформального навчання - (5 балів);
- публікація тез чи статті (5 балів);
- модульна контрольна робота (10 балів)
- підсумковий контроль – іспит (0-30 балів).

Форми оцінювання студентів:

Поточне оцінювання: оцінювання здійснюється впродовж семестру шляхом запровадження навчально-методичного інструментарію з використанням активних методів і технологій організації навчального процесу, зокрема: тестові завдання, задачі, доповіді, інші інтерактивні методи навчання.

Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті, за результатами виконання самостійних завдань, а також передбачає оцінювання теоретичної підготовки

студентів з кожної теми.

Семестрову кількість балів формують бали отримані в процесі теоретичного засвоєння матеріалу, практичних занять, самостійної роботи впродовж семестру, модульних контрольних робіт за накопичувальною системою від 0 до 100 балів за всіма видами робіт, передбачених з даної дисципліни за темами (в тому числі враховуються результати неформального та інформального навчання, наукової роботи).

Підсумковий модульний контроль проводиться з метою визначення результатів за певний період навчання студентів. Основною формою підсумкового модульного контролю є контрольна робота.

Підсумковий контроль проводиться для оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни. Підсумковий контроль у формі іспиту.

Оцінювання здійснюється за національною шкалою – «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно» та за шкалою ECTS

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за шкалою, що використовується у закладі вищої освіти та фахової передвищої освіти	Оцінка за національною шкалою
A	90-100	5 (відмінно)
B	80-89	4 (добре)
C	70-79	
D	60-69	3 (задовільно)
E	50-59	
FX	35-49	2 (незадовільно) з можливістю повторного складання
F	1-34	2 (незадовільно) з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Розподіл балів з навчальної дисципліни

Іспит:

Поточний контроль		Іспит	Загальна кількість балів
Модуль I	Модуль II		
35	35	30	100

Політика академічної доброчесності

Студент зобов'язаний ознайомитися з Положенням про забезпечення академічної доброчесності у ПВНЗ «Буковинський університет» та неухильно його дотримуватися. Текст документа розміщено у відкритому доступі на офіційному сайті університету. В освітньому процесі студент має виявляти дисциплінованість, ввічливість, доброзичливість, чесність і відповідальність.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації. Списування (копіювання тексту) під час виконання письмових робіт заборонені. Самостійні роботи у вигляді рефератів, доповідей, презентацій повинні мати коректні текстові посилання на використані інформаційні джерела. Дозволяється

використання інструментів штучного інтелекту за умови дотримання принципів академічної доброчесності.

7. Література

Основна

1. Александрова М., Довгалюк В. Перспективи розширення фіскального простору місцевого самоврядування. Економіка та суспільство. 2021. №28. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/522>. (категорія Б).
2. Бюджетний кодекс України: Закон України від 7.10.2010 р. №2592-VI. Дата звернення: 01.08.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text>.
3. Демченко М. Ю. Структурування міжнародних компаній через офшорні юрисдикції в контексті зміни глобальних правил оподаткування. Європейські перспективи. 2025. № 1. С. 301–311. DOI: <https://doi.org/10.71404/ep.2025.1.43>.
4. Іванов С. В., Чекіна В. Д., Разумова Г. В. Податки майбутнього: адміністрування в умовах цифровізації економіки. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство. 2022. Вип. 43. С. 54–59. URL: http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/43_2022ua/11.pdf (дата звернення: 29.03.2025).
5. Криворот О., Швабу Ю., Матюха М. (2025). Роль штучного інтелекту у вдосконаленні процесів обліку та оподаткування в Україні. Актуальні питання економічних наук,(12). <https://a-economics.com.ua/i /569>
6. Костенко Ю. О. Цифровізація в податковій сфері. Південноукраїнський правничий часопис. 2024. № 2. С. 176–181. DOI: <https://doi.org/10.32850/sulj.2024.2.30>.
7. Мельник О. П., Полухович І. І., Сторожук А. О. Вплив цифрової трансформації на податкове адміністрування. Наука і техніка сьогодні. 2024. № 12(40). С. 118–125. URL: <https://ir.dpu.edu.ua/handle/123456789/3924>. (дата звернення: 29.03.2025).
8. Марченко Л. Діджиталізація системи податкового адміністрування в Україні з урахуванням досвіду розвинених країн світу. Економічний аналіз. 2022. Т. 32, № 4. С. 127–134. URL: <https://www.econa.org.ua/index.php/econa/article/download/2933/6565657166> (дата звернення: 29.03.2025).
9. Митний кодекс України: Закон України від 13.03.2012 р. № 4495VI. Дата звернення: 01.08.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#Text>.
10. Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. Дата звернення: 15.06.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
11. Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування : Закон України від 08.07.2010 р. № 2464-VI. Дата звернення: 01.08.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2464-17#Text>.
12. Пономарьова, Н., Поляк-Свергун, М., & Швабу, Ю. (2025). Особливості оподаткування в цифровій економіці. *Соціальний розвиток: економіко-правові проблеми*, (4). <https://doi.org/10.70651/3083-6018/2025.4.31>
13. Петрук О.М., Трусова Н.В., Полчанов А.Ю., Довгалюк В.В. Фінансові ресурси електротранспортних підприємств. Ефективна економіка. 2021. № 1. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=8556> (категорія Б).
14. Про Митний тариф України: Закон України від 04.06.2020 р. № 674-IX. Дата звернення: 01.08.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/674-20#Text>.
15. Про судовий збір : Закон України від 08.07.2011 р. № 3674-VI. Дата звернення: 01.08.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3674-17#Text>.
16. Положення про Державну податкову службу України: Постанова Кабінету Міністрів України від 06.03.2019 р. № 227. Дата звернення: 11.08.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/227-2019-%D0%BF#Text>.
17. Про затвердження Порядку ведення податковими органами оперативного обліку податків, зборів, платежів та єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне

страхування : Наказ Міністерства фінансів України від 12.01.2021 р. № 5. Дата звернення: 01.08.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0321-21#Text>.

18. Порядок подання органами державної реєстрації прав на нерухоме майно та органами, що здійснюють реєстрацію місця проживання фізичних осіб, відомостей, необхідних для розрахунку податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки : Постанова Кабінету Міністрів України від 31.05.2012 р. № 476. Дата звернення: 11.08.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/476-2012>

19. Порядок подання документів для застосування податкової соціальної пільги: Постанова Кабінету Міністрів України від 29.12.2010 р. № 1227. Дата звернення: 11.08.2024. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1227-2010-%D0%BF>. 09.12. 2011

20. Порядок обліку платників податків і зборів : Наказ Міністерства фінансів України від р. № 1588. Дата звернення: 01.08.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1562-11#Text>.

21. Пономарьова, Н., Поляк-Свергун, М., & Швабу, Ю. (2025). Особливості оподаткування в цифровій економіці. Соціальний розвиток: економіко-правові проблеми, (4). <https://doi.org/10.70651/3083-6018/2025.4.31>.

22. Ракович Ю., Любкіна О. Податкова прозорість як необхідна умова сучасної системи адміністрування податкових платежів. Світ фінансів. 2023. № 3(76). С. 115–125. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/50060/1/РАКОВИЧ.PDF>. (дата звернення: 29.03.2025).

23. Цюцяк А. Л., Цюцяк І. Л., Цюцяк В. І. Цифровізація податкової системи: сучасний стан, проблеми та перспективи. Галицький економічний вісник. 2023. Т. 83, № 4. С. 48–55. DOI: https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2023.04.048

Допоміжні джерела інформації

1. Офіційний сайт Національної бібліотеки ім. Вернадського [Електронний ресурс]. – Режим доступу www.nbuv.gov.ua
2. Верховна Рада України. URL: <http://www.rada.gov.ua>
3. Державна податкова служба України. URL: <https://tax.gov.ua/>
4. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
5. Державна служба фінансового моніторингу України. URL: <http://www.sdfm.gov.ua/index.php?lang=uk>
6. Державна фіскальна служба України. URL: <http://sfs.gov.ua>
7. Кабінет Міністрів України . URL: <http://www.kmu.gov.ua>
8. Міністерство закордонних справ України . URL: <http://www.mfa.gov.ua>
9. Міністерство соціальної політики України. URL: <http://www.mlsp.gov.ua>
10. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку. URL: <http://www.nssmc.gov.ua>.
11. Національний банк України. URL: Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua>.
12. Пенсійний фонд України. URL: Режим доступу: <http://www.pfu.gov.ua>.
13. Рахункова палата України. URL: <http://www.acrada.gov.ua/control/main/uk/index>
14. База нормативних актів України: Режим доступу: <http://www.nau.kiev.ua>.